

Conurbant

O abordare incluzivă, de la egal la egal, pentru implicarea conurbațiilor și aglomerărilor urbane largi din UE, pentru participarea la Convenția Primarilor

BROȘURA FINALĂ

Schimbările mari încep în orașele mici

Cofinanțat prin Programul Energie Inteligentă Europa al Uniunii Europene

www.conurbant.eu

CONURBANT

„O abordare incluzivă, de la egal la egal, pentru implicarea conurbațiilor și aglomerărilor urbane largi din Uniunea Europeană, pentru participarea la Convenția Primarilor”– acronim CONURBANT

Broșură finală (Raport final pentru publicare)

Titlul integral al proiectului:
„O abordare incluzivă, de la egal la egal, pentru implicarea conurbațiilor și aglomerărilor urbane largi din Uniunea Europeană, pentru participarea la Convenția Primarilor”

Acronim: CONURBANT

Contract Nr.:
IEE/10/380/SI2.589427

D1.2: Broșură finală –
Raport final pentru
publicare

Mai 2014

Autor /Partener
responsabil
Camera de Comerț și
Industrie Vratsa
Str Hristo Botev nr. 24,
Vratsa, Bulgaria
e-mail: cci-vr@online.bg
Tel: +359 92 660271
web: www.cci-vratsa.org

Această broșură a fost
realizată de CCI Vratsa, cu
contribuția tuturor
partenerilor de proiect

Responsabilitatea pentru
conținutul acestei publicații
aparține în întregime
autorilor. Nu reflectă în
mod necesar opinia Uniunii
Europene. Nici EASME, nici
Comisia Europeană nu sunt
răspunzătoare pentru orice
posibilă utilizare a
informațiilor cuprinse în
prezentul document.

Cofinanțat prin Programul Energie
Inteligentă Europa al Uniunii Europene

CUPRINS:

I. Sumar executiv	3
1. Introducere	3
2. Obiective	3
3. Surse de finanțare	3
4. Grupuri-țintă	3
5. Actori-cheie	3
6. Abordare de la egal la egal în elaborarea PAED	4
II. ACTIVITĂȚI ȘI REZULTATE – DECLARAȚIILE PARTICIPANȚILOR - CHEIE	5
II.1. Municipiul Vicenza, Italia	5
II.2. SOGESCA SRL, Italia	6
II.3. Municipiul Padova, Italia	8
II.4. Municipiul Alba Iulia, România	9
II.5. Municipiul Osijek, Croația	10
II.6. Municipiul Palma de Mallorca, Spania	12
II.7. Albea, Spania	13
II.8. Municipiul Limassol, Cipru	14
II.9. Stratagem Energy Ltd., Cipru	15
II.10. Municipiul Arad, România	16
II.11. Municipiul Timișoara, România	17
II.12. Municipiul Salaspils, Letonia	19
II.13. Ekodoma, Letonia	20
II.14. Municipiul Vratsa, Bulgaria	21
II.15. Camera de Comerț și Industrie Vratsa, Bulgaria	22
III. POVEȘTI DE SUCCES	24
IV. DATE DE CONTACT ALE ORGANIZAȚIILOR PARTENERE	32

I. Sumar executiv

1. Introducere

Fără îndoială, numeroase orașe din Uniunea Europeană întâmpină mari dificultăți în activitatea de management și planificare energetică. Una dintre cauzele acestui fapt este absența competențelor și resurselor. În același timp, orașele mari și de mărime medie au o responsabilitate mai mare, datorită activităților umane și a problematiceilor mult mai complexe pe care le ridică utilizarea durabilă a terenurilor, planificarea urbană și mobilitatea.

În cadrul Convenției Primarilor - *Covenant of Mayors* (CoM), Proiectul CONURBANT și-a propus să acorde sprijin orașelor de mărime medie și mare precum și micilor localități din aria lor urbană, în abordarea problemelor privind planificarea energetică durabilă prin dezvoltarea capacității administrative, utilizând un mod de abordare de la egal la egal - „peer-to-peer”, instruire și transfer de cunoștințe de la municipalitățile mai experimentate către cele mai puțin experimentate.

Proiectul CONURBANT a fost un proiect de succes, la care au participat 15 parteneri din 7 țări europene. Proiectul a demarat în Mai 2011 în cadrul Programului „Intelligent Energy Europe” (IEE) și s-a încheiat în Mai 2014.

2. Obiective

Proiectul CONURBANT a avut următoarele patru obiective specifice aflate în interconexiune, identificate drept elemente decisive care trebuie abordate pentru sprijinul comunităților de energie durabilă (CED), în cadrul Convenției Primarilor:

–Introducerea unei abordări de la egal la egal în rândul orașelor medii și mari ale UE și implicarea orașelor mai mici din vecinătatea lor, pentru a susține rolul autorităților locale ca organisme politice și administrative care să ghideze comunitățile în elaborarea strategiilor de energie durabilă;

–Dezvoltarea, implementarea și monitorizarea Planurilor de Acțiune pentru Energia Durabilă (PAED) în toate orașele instruite și localitățile conurbației, pe parcursul derulării proiectului, prin implicarea resurselor locale și a părților interesate și prin creșterea gradului de

sensibilizare a publicului, pentru o abordare de tip holistic a planificării energiei durabile;

–Garantarea instituționalizării politicilor de energie durabilă și asigurarea implementării coerente și a continuității politice a PAED-ului pe parcursul derulării proiectului, precum și după finalizarea acestuia;

–Diseminarea pe scară largă a rezultatelor și extinderea la nivelul UE a rețelei de orașe-energie și conurbații-energie înfrățite.

3. Sursa de finanțare

Proiectul CONURBANT s-a derulat pe parcursul a trei ani, fiind finanțat în cadrul Programului Intelligent Energy Europe - Contract nr. IEE/10/380/SI2.589427- CONURBANT.

4. Grupurile-țintă

În cadrul proiectului au fost implicate patru grupuri țintă:

- Municipalitățile tutor, care au dobândit experiență în abordarea problemelor privind energia durabilă ivite în teritoriile lor administrative;
- Municipalitățile instruite (opt parteneri de proiect) care nu au abordat încă problemele legate de planificare energetică inclusiv eficiență energetică, transport durabil, ori au cunoștințe de bază în domeniu, etc.;
- Partenerii tehnici, care au împărtășit municipiilor experiența și cunoștințele lor;
- Municipalități ale conurbației, cum ar fi localitățile din proximitatea municipiilor tutor sau a municipiilor instruite, care au beneficiat de cunoștințele și experiența împărtășită în cadrul proiectului;

5. Actori-cheie

Principalii actori cheie ai proiectului au fost:

- Direct implicați în sprijinirea și instruirea de la egal la egal la scara UE, dar și la nivel local;
  - Direct implicați la nivel local în dezvoltarea și implementarea PAED-urilor;
  - Direct implicați în asigurarea succesului procesului de lărgire a rețelei de orașe energie la nivel european;
- Factorii de decizie politică la nivel local, inclusiv liderii opoziției: au avut un rol aparte, fiind considerați factorii cheie în implementarea PAED-urilor și în procesul de instituționalizare;

–Orașele tutor: împărtășirea experienței prin abordarea de tip „peer-to-peer”, instruirea și monitorizarea orașelor instruite;

–Alte orașe experimentate din Europa: schimb suplimentar de experiență și de bune practici și împărtășirea experienței, tot printr-o abordare „peer-to-peer”, vizite de studiu printr-o judicioasă utilizare a resurselor bugetare (vizite organizate deja pentru alte proiecte ale comunităților de energie durabilă - CED);

–Orașe ale conurbației: pentru a introduce abordarea de tip „conurbație”, pentru a da o

coerență teritorială și continuitate acțiunilor specifice care necesită o abordare teritorială mai mare.

–Experți tehnici locali: suport local pentru implementarea unor activități specifice (Inventarul emisiilor de GES, dezvoltarea și implementarea PAED-urilor);

–Comunitățile locale/Forumurile organizate pentru părțile interesate: dezvoltarea PAED-urilor în localități printr-o abordare de jos în sus, contribuția în definirea sarcinilor și proiectelor locale și sprijin în implementarea acțiunilor locale prevăzute în PAED.

Întâlnirea de lansare a proiectului CONURBANT, 31.05.2011, Vicenza, Italia

6. Abordarea de la egal la egal în elaborarea PAED-ului

Pentru realizarea obiectivelor proiectului, s-au parcurs câteva etape de învățare reciprocă. Prima a constat în organizarea a trei sesiuni de instruire centralizate pentru municipiile instruite, pentru a le spori cunoștințele despre CoM, posibilitățile financiare, chestiuni tehnice ca eficiența energetică și implicarea părților interesate prin organizarea de forumuri dedicate energiei. Pe baza acestor sesiuni de instruire centralizate, s-au organizat sesiuni locale pentru municipiile conurbației și pentru specialiștii municipiilor instruite, în scopul de a atrage un public cât mai mare. În total, au fost instruiți 448 de specialiști locali.

Al doilea pas în activitatea abordată de la egal la egal a fost crearea unui parteneriat de înfrățire. În faza inițială a proiectului, fiecare municipalitate tutor a selectat patru municipii instruite. Ulterior, aceste municipalități au fost împărțite în perechi. Pe parcursul derulării proiectului au fost organizate numeroase activități comune, cum ar fi: vizite ale municipiilor tutor la municipiile instruite, două vizite în care municipalitățile instruite au avut ocazia să cunoască și să studieze cele mai bune practici și întâlniri regulate de verificare, între municipiile-tutore și cele instruite (ca parte a întâlnirilor desfășurate din cadrul proiectului).

II. Activități și rezultate – Declarațiile participanților-cheie

Consortiul Proiectului CONURBANT a fost alcătuit din 15 parteneri reprezentând șapte țări. Aceștia au avut de îndeplinit roluri și sarcini diferite în cadrul proiectului.

Cine sunt ei? De unde vin? Ce sarcini și roluri au avut de îndeplinit în cadrul proiectului? Ce beneficii au avut ei în urma proiectului? Ce rezultate au obținut?

Îi invităm să ne răspundă ei înșiși...

II.1. Municipiul Vicenza, Italia

Municipiul Vicenza este o autoritate publică locală italiană, cu o populație de 116.000 locuitori și o suprafață de 80,49 km².

Municipiul Vicenza are un număr de aproximativ 1.000 de angajați care lucrează în diferite departamente, printre acestea și Departamentul pentru Protecția Mediului care împreună cu cel al Politicilor Europene, formează un grup de 9 angajați, cu competențe în domeniile relațiilor europene, proiecte europene, energie, protecția mediului (apă, aer, sol, deșeuri), acțiuni cu orașe înfrățite. În colaborare cu Departamentul de Planificare Teritorială în cadrul căruia se regăsește și Departamentul Protecția Mediului, se desfășoară și activități potrivit competențelor specifice în domeniile mobilității, lucrărilor publice, construcțiilor private. Municipiul are experiență în managementul și implementarea proiectelor de cooperare internațională, lucrând în ultimii 5 ani cu parteneri din țări europene și de pe continentul african (cu Departamentul de Mediu și Proiecte UE și Departamentul pentru Educație în cadrul Programului „7th Millennium Goal”).

Municipiul Vicenza este semnatar al Convenției Primarilor din data de 18.11.2011 și a aprobat PAED în data de 14.02.2012, în cadrul activităților programate ale Proiectului CONURBANT, proiect pe care l-a și coordonat.

Municipiul Vicenza, în calitate de coordonator al Proiectului CONURBANT, a coordonat toate activitățile, obținând următoarele rezultate:

- Două seminare centralizate la Vicenza și Alba Iulia (au fost instruiți 80 de tehnicieni și factori de decizie politică);
- Două vizite de studiu în Padova și Alba Iulia și cel puțin o vizită de studiu organizată în afara consorțiului;
- Opt municipii și cel puțin 40 de orașe din conurbație instruite la nivel local (120 de tehnicieni și factori de decizie politică);
- Două sesiuni de instruire deschise organizate la Bruxelles pentru municipiile UE (20 de participanți din fiecare municipiu, inclusiv factori de decizie politică);
- Material de instruire disponibil în limbile naționale și în engleză;
- Opt PAED-uri participative în orașele instruite, cuprinzând o populație de aproximativ două milioane de locuitori;
- 40 PAED-uri participative în orașele din conurbație, acoperind o populație de circa 350.000 de locuitori;
- Un forum local organizat în fiecare municipiu (patru întâlniri locale, trei sesiuni tematice, 15 părți interesate pe ședință);

- Selectarea a două acțiuni pe PAED și implementarea lor în primul an după PAED (96 de acțiuni implementate);
- Proceduri de monitorizare implementate în fiecare conurbație;
- Fiecare conurbație instruită este auditată de alt oraș instruit;
- O strategie comună tuturor departamentelor municipale și aprobată și de opoziția politică;
- 90% din PAED-uri sunt aprobate de consiliile locale;
- Cinci propuneri pentru facilitarea ELENA, (Asistență Europeană pentru Energia Locală) și alte fonduri, pentru elaborarea planurilor de investiție (cel puțin 375 milioane EUR în total);
- O Zi a Energiei în zece zone ale proiectului, organizată anual;

- Zece conurbații înfrățite semnează Convenția Primarilor (50 de semnături noi);
- Integrarea acțiunilor de comunicare în evenimentele existente și/sau organizate în cadrul altor proiecte IEE.

II.2. SOGESCA S.R.L., Italia

SOGESCA S.R.L. s-a înființat în anul 1986, pentru a oferi servicii de consultanță organismelor publice și întreprinderilor industriale. Pentru a garanta gradul înalt de încredere și îmbunătățirea continuă a serviciilor prestate, SOGESCA a decis să se bazeze pe resursele ei umane, întrucât ele reprezintă variabila care caracterizează și influențează în cea mai mare măsură procesul de furnizare a serviciilor. Echipele SOGESCA sunt formate din experți autorizați, cu instruire orientată spre client, în domeniul serviciilor și produselor oferite. Ingineri, farmaciști, geologi, biologi, agronomi, arhitecți, economiști, experți în științele sociale și politice își pun la dispoziție competențele și sunt gata să le aplice în mod adecvat, pentru a răspunde chestiunilor complexe legate de dezvoltarea durabilă, siguranță și calitate.

SOGESCA are experiență în implementarea sistemelor de management în domeniul mediului înconjurător și al energiei, în toate sectoarele. SOGESCA a ajutat Liceul Științific „Cornaro” să devină primul liceu italian care s-a înregistrat în EMAS și a implementat sisteme de management de mediu în mai multe unități de învățământ.

SOGESCA are experiență în organizarea de cursuri de instruire în domeniul mediului, energiei și surselor de energie regenerabilă, promovând cultura pentru protecția mediului și practicile de economisire a energiei, susținând școlile să introducă aceste subiecte în programele lor educaționale.

De asemenea, a organizat cursuri de instruire în domeniul surselor de energie regenerabilă și utilizarea rațională a energiei, pentru asociația industrială din Regiunea Veneto, ca și pentru alte organizații.

SOGESCA a acumulat multă experiență și în colaborarea cu organisme publice și private, în dezvoltarea de abordări de tip „bottom-up”, de jos în sus, precum Agenda Locală 21, care este integrată prin experiență în sisteme de management de mediu, calitate și siguranță, de management al deșeurilor, audit energetic și de evaluare a ciclului de viață.

SOGESCA a utilizat Agenda Locală 21 pentru planificarea energetică a provinciilor italiene Genova, Parma și Modena. Recent, s-au

implementat audituri energetice în mai multe municipii: Veneția, Viadana, Asola, Casalmoro, Redonesco; un sistem de management energetic s-a implementat în Municipiul Veneția.

În ultimii ani, firma a elaborat studii de fezabilitate pentru utilizarea biomasei (digestie și fermentație anaerobă, gazeificare).

SOGESCA lucrează cu mai multe municipalități și provincii italiene la pregătirea propunerilor care urmează a fi trimise pentru facilitarea ELENA a Băncii Europene de Investiții.

SOGESCA este partener în proiectul IEE EGS, concentrat pe educația în domeniul energiei în licee și implementarea sistemelor de management energetic în școli.

SOGESCA este partener în proiectul IEE SHEEP, bazat pe promovarea eficienței energetice prin intermediul produselor.

SOGESCA este promotorul tehnic al proiectului IEE ENERGY FOR MAYORS, condus de Provincia Genova și centrat pe consolidarea capacității pentru structurile de sprijin ale Convenției Primarilor, dezvoltarea și implementarea PAED și integrarea în standardul european EN 16001.

SOGESCA S.R.L. a oferit suport tehnic municipalităților implicate în proiectul CONURBANT, pentru consorțiul italian pentru dezvoltarea Instrumentului de Inventariere al Emisiilor, organizarea forumului local (implicarea părților interesate și a cetățenilor) și dezvoltarea PAED. SOGESCA a inventariat emisiile pentru toate cele 9 municipalități din

consorțiul italian participant la proiect, cu ajutorul personalului tehnic al administrațiilor implicate. Întregul inventar al emisiilor a fost realizat cu date reale de consum energetic,

grație colaborării dintre autoritățile locale și firmele de utilități care se ocupă de distribuirea energiei electrice și a agentului termic în respectivele municipii. Inventarul de emisii a fost prezentat părților interesate și cetățenilor din fiecare municipiu implicat, încurajându-se astfel participarea la elaborarea PAED și a reprezentanților sectoarelor private.

Suma acțiunilor propuse de cetățeni și părțile interesate care au luat parte la forumurile locale a permis elaborarea PAED-ului care include acțiuni cât mai apropiate de realitate, care pot fi verificate foarte ușor și au un grad înalt de implementare, măsurare și monitorizare. Toate cele 9 PAED-uri elaborate de SOGESCA în colaborare cu autoritățile locale au fost aprobate de consiliile municipale respective. Fiecare PAED aprobat conține informații detaliate, pentru fiecare municipalitate, despre consumul de energie din sectorul public și privat, prezentarea terenului, prezentarea acțiunilor și strategiilor de reducere a consumului, economia de energie/producția de energie, costurile fiecărei acțiuni și cuantificarea reducerilor. Lucrul cu date reale la reducerea consumului atât în sectorul public cât și în cel privat permite efectuarea unei analize suficient de amănunțite și adoptarea unor măsuri de eficiență energetică, cuantificarea și monitorizarea facilă a emisiilor din atmosferă la fiecare acțiune.

II.3. Municipiul Padova, Italia

*D-na Daniela
Luise
Director al
Informambiente
Padova*

*Dr. Michele Zuin
Manager de
proiect*

Municipiul Padova cu o suprafață de 92,8 km², are o populație de aproximativ 210.000 de locuitori.

Municipalitatea Padova are un serviciu special, numit Serviciul Agenda 21, locul în care, grupurile de lucru constituite pentru a discuta probleme specifice elaborează un plan de acțiune pentru problema discutată. Grupurile de lucru sunt alcătuite din toate părțile interesate din cadrul municipalității.

Toate aspectele care țin de dezvoltarea durabilă locală, și care ajută la atingerea scopurilor stabilite în cadrul Agendei 21, documentul Conferinței de la Rio de Janeiro din anul 1992 – pot genera un grup de lucru.

În Iunie 2011, Consiliul Local al Municipiului Padova a aprobat PAED, fiind angajat ca până în 2020, să reducă cu aproape 21% nivelul de emisii față de anul 2005, prin acțiuni în următoarele cinci arii tematice:

1. Energii cu zero emisii de CO₂;
2. Un oraș mai verde și mai eficient;
3. Servicii, sisteme și rețele inteligente;
4. Un oraș care avansează mai repede;
5. Economie cu emisii reduse;
6. Adaptarea la schimbările climatice.

Ca localitate expertă, Municipiul Padova a avut rolul de tutore pentru patru municipii din consorțiu: Vicenza, Palma de Mallorca, Osijek și Limassol. Aplicând o metodologie „tutoremator” cu relevanță multiplă, Municipiul Padova a ajutat municipiile la toate întâlnirile lor de înfrățire și în toate etapele care au condus la elaborarea PAED-urilor locale. De asemenea, a auditat municipiile și orașele mici din conurbație, pentru a obține informațiile necesare la îndrumarea îmbunătățită a procesului de finalizarea a PAED-urilor.

Mai mult, Municipiul Padova a coordonat lucrările consorțiului referitoare la instituționalizarea PAED-urilor. A instituționaliza aceste planuri înseamnă a proceda astfel încât procesul de participare la acțiune/planificare să intre în sfera politică a municipalității, iar rezultatele procesului să fie aprobate de consiliul municipal și să influențeze în continuare procesele decizionale.

În urma acestei căi de instituționalizare, noi politici ar trebui să intre în vigoare și să influențeze întregul teritoriu municipal, implicând și orientând, în cadrul unei strategii pe termen lung, deciziile consumatorilor, alegerile cetățenilor și strategiile de afaceri.

Dacă o municipalitate se preocupă numai de clădirile și patrimoniul ei, nu sunt șanse de a se atinge, în timp, țintele 20-20 propuse pentru anul 2020. Așadar, instituționalizarea înseamnă folosirea PAED-ului pentru a „trece granița” și a explora teritoriul într-un mod stabil, care poate fi monitorizat, prin intermediul politicilor energetice locale cu abordare multiplă.

Datorită acestui proces, orașele Proiectului CONURBANT au acum mai multe șanse de a face politicile energetice mai compatibile cu perspectivele pe termen lung, evitând riscurile schimbărilor politice.

II.4. Municipiul Alba Iulia, România

Dr. Nicolae Moldovan
Administrator Public

Municipiul Alba Iulia are o populație de 63.000 de locuitori și este situat în partea centrală a României. Dezvoltarea comunitară, împreună cu crearea de condiții pentru progresul economic și social, pentru întreaga comunitate este unul dintre obiectivele principale ale municipalității.

Orașul nostru, Cealaltă Capitală, poartă un nume plin de semnificație în istoria României, ca urmare a evenimentelor istorice importante, care au lăsat amprenta asupra orașului. Alba Iulia este un oraș de importanță națională, iar în anul 2012 a primit titlul de Destinație Europeană de Excelență, prin intermediul Programului EDEN administrat de Comisia Europeană.

Primăria Municipiului Alba Iulia a beneficiat în perioada ultimilor ani de sprijinul financiar al Uniunii Europene și a implementat proiecte europene cu o valoare totală de mai mult de 150.000.000 EUR, fiind în același timp cel mai important investitor din oraș în ultimii cinci ani.

Municipalitatea Alba Iulia este concentrată pe transformarea orașului într-un "oraș verde", prin abordarea resurselor sale într-un mod rațional și pe termen lung, în scopul de a asigura un viitor energetic competitiv, durabil și favorabil incluziunii. Prin urmare, una dintre prioritățile municipalității este conturarea unor măsuri de eficiență energetică, împreună cu raționalizarea consumului de energie prin proiecte de dezvoltare în domeniul energetic, de transport și de protecția mediului. În acest sens, au fost trasate o serie de obiective-cheie, printre care se numără: asigurarea disponibilității resurselor naturale pentru generațiile viitoare, contribuția efectivă la stabilitatea și prosperitatea economică a sistemului social, precum și limitarea utilizării resurselor

pentru a reduce impactul asupra mediului, în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a mediului și a sănătății publice.

Primăria Municipiului Alba Iulia a semnat Convenția Primarilor, care reprezintă mișcarea europeană de masă, prin intermediul căreia autoritățile locale și regionale se angajează în mod voluntar să contribuie la creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie pe teritoriul lor. Prin angajamentul lor, semnatarii Convenției își propun să contribuie la îndeplinirea și depășirea obiectivului Uniunii Europene de reducere a emisiilor de CO₂ cu 20% până în anul 2020.

Mai mult decât atât, Municipiul Alba Iulia a elaborat Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) care are drept scop reducerea impactului asupra mediului a activităților urbane, creșterea calității serviciilor de utilitate publică, creșterea competitivității economice, în scopul de a transforma orașul într-un "oraș verde".

În conformitate cu prevederile acestei strategii și ca semnatar al Convenției Primarilor, Municipiul Alba Iulia a implementat o serie de proiecte de investiții care vizează îmbunătățirea condițiilor de mediu din oraș. Am fost prima autoritate locală din România care a construit o capacitate de producție de energie din surse regenerabile, folosind panouri fotovoltaice și solare prin proiectul "Asigurarea sustenabilității energetice a 4 instituții publice", prin producerea de energie electrică folosind potențialul solar captiv de asamblare, operare și interconectare cu Sistemul Energetic Național a 1.714 panouri fotovoltaice, cu o putere instalată cumulată de 257 kW, care acum se reflectă în facturile de gaz și electricitate, cu o economie de 80.000 EUR pe an.

În prezent, Alba Iulia deține cel mai modern transport public urban din România (în 2013, Societatea de Transport Public din Alba Iulia

a câștigat IRU Bus Excellence Award pentru cel mai bun operator de autobuze din Europa), 85% din școli și grădinițe sunt izolate termic, peste 17 de hectare de zone urbane verzi au fost amenajate în ultimii doi ani și mai mult de 15 km. de trasee pentru biciclete au fost construite, un procent de 90% din suprafața orașului este conectată la sistemul de canalizare și o nouă stație de epurare este în prezent în construcție.

O altă inițiativă condusă de Municipiul Alba Iulia este modernizarea iluminatului public pe mai multe străzi ale orașului. În plus, Asociația Română pentru Reciclare cu sprijinul Municipiului Alba Iulia a deschis o nouă sucursală în orașul nostru, în scopul de a asigura eliminarea deșeurilor provenite de la echipamentele electrice și electronice, într-un mod ecologic. Acestea sunt doar câteva inițiative puse în aplicare în Alba Iulia, inițiative care au fost incluse în SEAP.

Proiectul CONURBANT a reprezentat pentru Alba Iulia un bun prilej pentru îmbunătățirea conținutului PAED-ului, respectiv pentru pregătirea de noi proiecte care pot obține finanțare prin intermediul programelor prevăzute în viitorul cadru financiar multianual al Comisiei Europene 2014-2020.

În cadrul Proiectului CONURBANT, Municipiul Alba Iulia a fost liderul pachetului de lucru dedicat sesiunii de instruire și vizitelor de studiu, respectiv oraș tutore pentru patru parteneri de proiect.

A fost o onoare pentru noi să avem posibilitatea de a colabora cu partenerii de proiect, cu care am avut șansa de a face schimb de cunoștințe și informații utile, necesare pentru materializarea proiectelor de investiții din domeniul energetic.

Ca lider al Pachetului de activități 2, Municipiul Alba Iulia și-a îndreptat atenția pe parcursul desfășurării proiectului pe dezvoltarea capacităților municipalităților partenere cu mai puțină experiență.

Pachetul de activități 2 a abordat dezvoltarea capacității în două moduri, în primul rând prin intermediul schimburilor de experiență de tip "peer to peer" din interiorul comunităților (pentru a avea o perspectivă asupra procedurilor de lucru, pentru a înțelege care sunt provocările, și pentru a identifica potențiale oportunități), și în al doilea rând, printr-o serie de oportunități de învățare specializate.

În cadrul sarcinii de training centralizat și vizite de studiu, Municipiul Alba Iulia a organizat sesiuni de instruire centralizate și a găzduit vizita de studiu.

Municipiul Alba Iulia a fost oraș tutore pentru Arad, Timișoara, Salaspils și Vratsa, care au avut rolul de orașe stagiare. În timpul realizării PAED-urilor pentru orașele instruite și pentru orașele din cadrul conurbațiilor proprii, municipiul Alba Iulia a oferit sprijin și a împărtășit experiența acumulată de acesta în dezvoltarea și implementarea PAED-ului.

În scopul de a atinge obiectivele asumate, corespunzătoare activităților de mentorat și de înfrățire, reprezentanții Municipiului Alba Iulia implicați în Proiectul CONURBANT au efectuat mai multe vizite de studiu în orașele instruite situate în zona de responsabilitate atribuită Municipiului Alba Iulia.

Alba Iulia a fost primul oraș din consorțiu care a finalizat PAED-urile comunelor care aparțin de conurbația Alba Iulia, toate patru au fost finalizate în vara anului 2013, iar două dintre ele au fost deja acceptate de către Comisia Europeană.

II.5. Municipiul Osijek, Croația

D-na Mira Lizačić Vidaković
Expert senior

Osijek este al patrulea oraș ca mărime din Croația, cu o populație de 108.048 locuitori, conform

recensământului din 2011. Este cel mai mare oraș, precum și centrul economic și cultural din regiunea croată de est a Slavoniei, precum și centrul administrativ al Cantonului Osijek-Baranja. Osijek se află pe malul drept al râului Drava, la 25 de km. în amonte de

confluența acestuia cu Dunărea, la o altitudine de 94 m.

Situat la intersecția unor importante rute comerciale, Osijek are legături strânse cu toate capitalele din regiune, prin intermediul autostrăzilor și căilor ferate, porturilor și aeroporturilor. Întreținând relații de strânsă prietenie cu cele zece orașe europene cu care este înfrățit, Osijek își continuă tradiția de oraș european prietenos și deschis.

Unul din punctele principale pe care se concentrează Municipiul Osijek este aplicarea de metode inovatoare în managementul energetic – economisirea energiei prin eficiența energetică (măsurile de EE în clădirile publice, rezidențiale și de birouri). Având în vedere rolul semnificativ al managementului eficienței energetice și impactul lui asupra conservării mediului înconjurător, precum și îmbunătățirea calității de ansamblu a vieții, Municipiul Osijek promovează măsuri de eficiență energetică și utilizarea surselor de energie regenerabilă. S-au implementat un număr considerabil de proiecte, pentru a educa și capacita autoritățile și firmele locale să aplice mai intens măsurile de eficiență energetică și pentru folosirea surselor de energie regenerabilă, dar și pentru a stimula publicul să facă pași în această direcție. Pentru a stabili condițiile de aplicare mai intensă a măsurilor EE și SER, precum și pentru a demonstra activități EE pe clădiri demonstrative, Municipiul Osijek a utilizat cu succes fonduri UE și a luat măsuri importante pentru a-și îndeplini obiectivele stabilite de Strategia Europa 2020.

Municipiul Osijek a fost lider de echipă în cadrul pachetului de activități 4 pentru Documentul livrabil 4.5. – Raport despre grupurile de lucru. Toate grupurile de lucru incluse în acest proiect au fost conduse cu succes, dar cu mici diferențe între parteneri în ceea ce privește conceptul organizațional al grupurilor. Grupurile au avut ca obiectiv discutarea chestiunilor referitoare la elaborarea PAED-ului și promovarea inițiativei Convenției Primarilor.

Municipiul Osijek a încurajat patru orașe din conurbație să semneze Convenția Primarilor, să înceapă elaborarea de PAED-uri, să lucreze

pentru atingerea obiectivelor stabilite în proiect și să învețe de la municipii mai mari cum să facă față schimbărilor climatice și să-și asigure o dezvoltare durabilă.

S-au elaborat cu succes și s-au încărcat pe pagina CoM PAED-uri pentru municipiul Osijek și patru orașe din conurbație. S-au luat și hotărâri privitoare la măsuri comune pentru propunerea pentru Facilitatea ELENA.

În cadrul acestui proiect, Osijek a fost Municipiu instruit, alături de Municipiul Limassol din Cipru. Am stabilit relații strânse cu autoritățile din Limassol și am păstrat legătura pe tot parcursul implementării proiectului, făcând schimb de idei și bune practici și discutând dificultățile de care ne-am lovit la elaborarea PAED-urilor. Ambele municipii au întâmpinat probleme la colectarea de date exacte pentru calculul corect al consumului energetic și al emisiilor de CO₂, precum și la stabilirea măsurilor adecvate care să fie cuprinse în PAED. De asemenea, la final, a apărut problema găsirii celor mai bune modele de finanțare a măsurilor prevăzute în PAED.

Municipiul nostru tutor a fost Padova, mentor și ghid despre care avem numai cuvinte de laudă. Autoritățile din Padova ne-au ajutat să stabilim posibile mijloace de finanțare a măsurilor din PAED și ne-au dat exemplul de bune practici. Ele ne-au îndrumat, pe noi și Municipiul Limassol, în procesul de dezvoltare a planurilor noastre de acțiune și la stabilirea celor mai adecvate măsuri de implementare a lor.

În concluzie, experiența noastră de participare la modelul de cooperare de la egal la egal ne-a adus satisfacții. A întărit legătura dintre municipii și ne-a redus mult dificultățile, ajutându-ne să nu ne îndepărtăm de obiective, pentru că ne controlăm și ne ajutăm reciproc, reușind și să concurăm, la modul pozitiv, unii cu alții. Înțelegându-ne reciproc munca, am avut posibilitatea de a învăța nu numai din realizările, dar și din greșelile noastre.

Legătura stabilită între toți partenerii acestui proiect va conduce, cu siguranță, la formarea de parteneriate pentru proiecte viitoare, preferabil de tipul celor care urmăresc implementarea PAED-urilor elaborate în cadrul proiectului de față.

II.6. Municipiul Palma de Mallorca, Spania

**Dr. Roland
Bahon**
Tehnician
ecolog

Municipiul Palma de Mallorca s-a alăturat proiectului și a semnat Convenția Primarilor, plenar și unanim, în Decembrie 2010.

Pentru a extinde participarea la Convenția Primarilor a orașelor mai mici și pentru a întreține relații cu principalele orașe din aceeași zonă urbană, s-a născut proiectul CONURBANT, în cadrul Programului "Intelligent Energy Europe" (IEE).

CONURBANT cuprinde angajamentele Convenției Primarilor de reducere cu 20% a emisiilor de CO₂ prin implementarea a cel puțin 20% energie regenerabilă și o creștere cu 20% a eficienței energetice, într-o perioadă care se va încheia în 2020.

În acest context, municipalitatea trebuie să realizeze un inventar al emisiilor și să dezvolte un PAED.

Municipiul Palma de Mallorca este implicat în Proiectul CONURBANT ca municipiu instruit. Rolul său este de a crea o zonă urbană cu orașe cu populație mică și medie, care-și pot transmite cunoștințele și mijloacele necesare pentru îndeplinirea obiectivelor Convenției Primarilor. Aceste cunoștințe au fost transmise anterior orașelor instruite, de către cele două municipii tutore, (Padova și Alba Iulia), în cadrul proiectului.

Pe scurt, așadar, există un feedback între orașele instruite și cele tutore și între cele din urmă și orașele cu populație mică și medie din respectivele zone metropolitane.

Proiectul este condus de Serviciul de Mediu, Infrastructură și Coordonare Teritorială. Acest serviciu ia legătura și lucrează cu alte servicii și companii implicate în proiect, precum: Urbanism, Mobilitate, E.M.T. (Compania de Transport Municipal), EMAYA (Compania Municipală de Apă-Canalizare) etc.

Palma de Mallorca a participat la proiect ca municipiu instruit. Pe parcursul proiectului, Municipiul Palma a implementat următoarele activități:

Managementul consorțiului - Activități desfășurate:

–Participarea la întâlnirea de management nr. 1 (Vicenza, Italia);

Palma a fost reprezentată de două persoane în cele trei zile ale întâlnirii și a pregătit o prezentare;

–Participarea la întâlnirea de management nr. 2 (Alba Iulia, România) - Palma a fost reprezentată de o persoană în cele trei zile ale întâlnirii;

–Întâlnire la Bruxelles;

–Organizarea și participarea la întâlnirea de management nr. 6 din Palma.

Vizită de instruire și studiu - Activități desfășurate:

–Participarea la Sesiunea de instruire centralizată nr. 1 din Vicenza și Padova și nr. 2 din Alba Iulia;

–Organizarea și participarea la două sesiuni de instruire la nivel local, cu toate orașele din conurbația din jurul Municipiului Palma;

–Participarea și pregătirea conținutului întâlnirii din Cipru: vizită de instruire și studiu.

–Sesiune de instruire la Freiburg.

Instituționalizare - Activități desfășurate:

–Pregătirea instrumentelor comune de colectare a datelor și informațiilor care vor fi utile la stabilirea strategiei municipale în următoarele activități;

–Stabilirea contactului anterior cu municipalitățile din conurbație pentru a anunța începerea procesului;

–Două workshop-uri de instruire la Bruxelles.

Elaborarea de PAED-uri și abordarea de la egal la egal - Activități desfășurate:

–Ca preambul la pregătirea inventarului de emisii, s-au efectuat 29 de vizite în clădirile municipale, pentru evaluarea lor energetică;

–Elaborarea Inventarelor de Referință a Emisiilor (IRE);

- Elaborarea de strategii și instrumente care să implice toate departamentele municipale în implementarea cerințelor asumate prin semnarea Convenției Primarilor și implementarea Proiectului CONURBANT;
- Elaborarea PAED-ului;
- Organizarea și participarea la 4 forumuri la nivel local;
- Organizarea și participarea la 3 grupuri de lucru, dintre care unul cu participare internațională;
- Participarea la auditul de la egal la egal (Palma-Vicenza).

Implementarea PAED-urilor -

Implementarea PAED-ului în Palma nu a început încă.

PAED-ul nu a fost aprobat până în momentul de față pentru că, în conformitate cu o lege regională privitoare la impactul asupra mediului înconjurător, trebuie să se adopte

procedura evaluării integrate a mediului. Această procedură va întârzia aprobarea PAED-ului cu cel puțin șase luni.

Monitorizare și evaluare

- Instrumentele de monitorizare au fost pregătite conform activităților fiecărui pachet de activități;
- Evaluarea activităților de instruire centralizată pentru municipiile instruite și vizite de studiu;
- Palma selectează acțiunile din PAED care urmează a fi implementate.

Comunicare, diseminare și activități de networking - Activități desfășurate:

- Furnizarea de materiale și informații pentru broșuri și pentru crearea unui website;
- Contacte viitoare cu alte proiecte și posibili parteneri viitori;
- Organizarea de Zile ale Energiei și alte evenimente.

II.7. Albea, Spania

D-na. Mònica
Rivera
Director
adjunct

Albea este o firmă de consultanță independentă, specializată în identificarea de posibile mecanisme financiare pentru sprijinirea implementării strategiilor de dezvoltare durabilă.

Albea își sprijină clienții, publici sau privați, la identificarea și utilizarea instrumentelor și programelor financiare cele mai adecvate nevoilor lor specifice.

Inițial, Albea s-a concentrat pe proiectarea, implementarea și evaluarea politicilor de dezvoltare durabilă adaptate la cererea clientului. Ulterior, firma s-a specializat în inginerie financiară, domeniu care, în prezent, este activitatea ei principală, pe lângă serviciile personalizate oferite „la cheie”.

Abordarea integrată a ingineriei financiare este o garanție a calității și succesului când sprijinim și asistăm proiecte de dezvoltare durabilă.

Albea propune următoarele servicii de consultanță:

- Stabilirea strategiilor și planurilor de acțiune și sprijinirea managementului proiectelor;
- Căutarea și identificarea celor mai potrivite scheme de finanțare;
- Redactarea de propuneri și coordonarea proiectelor naționale și internaționale;
- Instruire;
- Evaluare;
- Analize de referință și reîntoarcere/returnare a experienței acumulate;

Albea se poate alătura unui proiect în orice fază a acestuia, de la diagnosticare la implementare, poate oferi servicii publice de evaluare a politicilor publice pentru reducerea și adaptarea la schimbările climatice, sau poate utiliza instrumente ca European Energy Award (EEA®) și PAED (Plan de Acțiune pentru Energia Durabilă).

Albea sprijină autoritățile locale în căutarea celor mai adecvate scheme financiare, în asamblarea propunerilor tehnice și economice: reformularea ideilor, sinergii, planuri de afaceri și analiza viabilității proiectelor, căutarea partenerilor, redactarea propunerilor, analiza comparativă a diferitelor opțiuni sau orice altă analiză suplimentară.

ALBEA a oferit sprijin tehnic municipiilor spaniole implicate în Proiectul CONURBANT. Palma a beneficiat de asistență tehnică și la dezvoltarea Instrumentului pentru elaborarea Inventarului de Referință al Emisiilor, la organizarea Forumului Local (implicarea părților interesate și a cetățenilor) și elaborarea PAED-ului care așteaptă încă aprobarea consiliului municipal.

De asemenea, ALBEA a condus activitățile de monitorizare și evaluare a activităților

proiectului, pentru îmbunătățirea calității muncii depuse și pentru a introduce oportunitatea îmbunătățirii continue a rezultatelor. ALBEA a evaluat și rolul municipiilor-tutore din perspectiva implementării abordării de la egal la egal în municipiile instruite, precum și rolul orașelor mai mari în implementarea abordării conurbației, prin implicarea orașelor mai mici din aceeași zonă urbană.

II.8. Municipiul Limassol, Cipru

Dr. Demetris Theotis
Șeful Departamentului
Sănătății și Mediului

Limassol este al doilea oraș ca mărime din Cipru, având o populație de 235.330 de locuitori (în 2011). Limassol este și cel mai întins oraș din punct de vedere geografic și municipalitatea cea mai mare din insulă, având 101.000 de locuitori. Municipiul se află în Golful Akrotiri. Întinderea de uscat cuprinsă între limitele municipiului Limassol acoperă 34,87 km².

Limassol a devenit unul dintre cele mai importante centre de turism, comerț și furnizare de servicii din regiune. Este renumit pentru lungă sa tradiție culturală și găzduiește Universitatea Tehnologică din Cipru. O gamă largă de activități, muzee și situri arheologice stau la dispoziția vizitatorilor interesați. Astfel, Limassol atrage un mare număr de turiști, mai ales în sezonul de vară prelungit, când se pot caza în numeroase hoteluri și apartamente. În prezent, în Limassol se construiește un port pentru ambarcațiuni de agrement. Orașul este și centrul a numeroase companii *offshore*. Limassol este cel mai mare port în comerțul de tranzit mediteranean și are legături foarte puternice, din punct de vedere

istoric, cu țările apropiate, ca Libanul și Israelul.

Activități desfășurate pentru implementarea proiectului:

- Participarea la toate întâlnirile din cadrul proiectului;
- Organizarea și participarea la cea de-a 4-a întâlnire de management;
- Participarea la toate seminariile de instruire;
- Organizarea și participarea la două sesiuni de instruire locale;
- Semnarea Convenției Primarilor;
- Implicarea orașelor din conurbație;
- Sprijinirea colectării datelor pentru referințele energetice și PAED-uri;
- Organizarea și administrarea a trei forumuri de energie;
- Sprijinirea procesului decizional referitor la măsurile și acțiunile din PAED.
- Organizarea și administrarea a trei grupuri de lucru ale conurbației;
- Organizarea a două Festivaluri ale Energiei Verzi în Limassol.
- Pregătirea rapoartelor proiectului.

II.9. Stratagem Energy Ltd., Cipru

*Dr. Panos Antoniadis
Director de proiect*

Stratagem Energy Ltd este un grup independent de cercetare în domeniul energiei, cu sediul în Limassol, Cipru.

Ne-am angajat să lucrăm pentru dezvoltarea energiei durabile, oferind sprijin autorităților locale și guvernamentale, IMM-urilor și companiilor private mari, universităților și altor institute de cercetare, în domeniul eficienței energetice și al surselor de energie regenerabilă.

Stratagem Energy a fost finanțată de diverse organizații din Uniunea Europeană, ca EACI (Agenția Europeană pentru Competitivitate și Inovare), pentru a participa la proiecte susținute de programul IEE ("Intelligent Energy Europe").

Am fost numiți consultanți strategici internaționali pentru "Business Act", în cadrul Federației Angajatorilor și Antreprenorilor (OEB) din Limassol.

Stratagem Energy Ltd este și consultantul municipiilor Limassol și al celor

înconjurătoare pentru conceperea, elaborarea și dezvoltarea PAED-ului care va reduce emisiile de CO₂ cu 20% până în 2020.

Rolul principal al Stratagem Energy Ltd., ca partener tehnic, a fost acela de a oferi suport tehnic municipalității Limassol în toate activitățile proiectului și mai ales la elaborarea PAED-urilor municipiilor Limassol, Kato Polemidia, Mesa Yitonia și Yermasoyia.

După câteva întâlniri cu reprezentanții municipalităților și semnarea Convenției Primarilor, Stratagem a pregătit patru Inventare de Referință ale Emisiilor.

În urma finalizării acestor inventare, s-au stabilit măsurile și acțiunile incluse în PAED, pe baza informațiilor și sugestiilor valoroase primite de la personalul municipalităților în cadrul forumurilor energetice și al grupurilor de lucru locale.

S-au pregătit patru PAED-uri, finalizate și încărcate pe website-ul Convenției Primarilor.

De asemenea, Stratagem:

- A pregătit toate rapoartele despre proiect necesare și a participat la toate întâlnirile proiectului;

- A participat la toate seminarele de instruire, sesiunile de instruire locale, forumuri energetice și grupuri de lucru.

II.10. Municipiul Arad, România

*Dna. Claudia Macra
Administrator Public*

Municipiul Arad este capitala județului cu același nume, situat de-o parte și de alta a râului Mureș și ocupând părți din două provincii istorice din vestul României.

Cu o populație de 147.992 de locuitori, Aradul este al treisprezecelea oraș ca mărime din România și al treilea din vestul țării.

Arad este cel mai important punct nodal al drumurilor transeuropene și nod feroviar din vestul țării, pe traseul Coridorului Pan-European IV, care leagă Europa de Vest de țările din sud-estul și estul continentului.

Aradul are o arhitectură impresionantă, multe din cele mai importante clădiri ale sale înălțându-se de-a lungul bulevardului principal, mărginit de copaci. Orașul are un bogat patrimoniu cultural și istoric, fiind un adevărat muzeu în aer liber al stilurilor arhitectonice specifice secolelor al XVIII-lea, al XIX-lea și al XX-lea.

În Arad se află una din puținele cetăți în stil Vauban din Europa, un sistem de fortificații construit pe malul stâng al Mureșului, la ordinul împărătesei Maria Tereza de Habsburg, în secolul al XVIII-lea. În prezent, Cetatea Aradului este bază militară, dar municipalitatea intenționează s-o transforme într-o destinație turistică, după lucrări de restaurare complexe.

Aradul are o istorie bogată și o viață culturală dinamică, fiind oraș-candidat la titlul de Capitală Culturală în 2021.

Aradul se mândrește cu Orchestra și Corul Filarmonicii de Stat, cu o sală de concerte cunoscută pentru cea mai bună acustică din această parte a Europei, cu Teatrul Clasic

„Ioan Slavici”, și Teatrul de Păpuși, care organizează importante festivaluri naționale și internaționale, cu patru galerii de artă, un muzeu cu secții de arheologie, istorie, științe ale naturii și arte, precum și cu o bibliotecă deținând 500.000 de publicații, printre care 22.000 de cărți rare.

Aradul are două universități, una de stat și una particulară, și peste douăzeci de licee.

Municipiul Arad este membru al Clubului de la Strasbourg și membru fondator al Comitetului pentru Energie Verde din cadrul Clubului, precum și al Convenției Primarilor, al AVEC (*Alliance de Villes Européennes de Culture*), al UCLG (*United Cities and Local Governments*) și al Rețelei Sociale Europene (*European Social Network*).

În lunie 2010, Consiliul Local a aprobat participarea Aradului la proiect și aderarea la Convenția Primarilor. Formularul de adeziune la Convenția Primarilor a fost semnat la 13 Septembrie 2011. A urmat participarea la ceremonia de semnare a Convenției Primarilor (Bruxelles, 29 noiembrie 2011).

Reprezentanții Municipiului Arad au înțeles, încă de la începutul proiectului, că, pentru a atinge scopurile ambițioase legate de elaborarea și implementarea PAED-ului, este importantă constituirea unei echipe puternice și hotărâte și implicarea în acest proces de durată a factorilor decizionali, a specialiștilor și a reprezentanților diverselor instituții interesate.

Așadar, pe lângă unitatea de implementare a Proiectului CONURBANT, consiliul local a numit un Grup de lucru pentru elaborarea și implementarea PAED-ului, grup alcătuit din 31 de membri: reprezentanți ai municipalității (oficiali aleși, directori executivi, șefi de servicii, experți), ai companiilor locale de utilități publice (termoficare, electricitate, transport local, furnizare de gaz, managementul deșeurilor), ai Agenției pentru Protecția Mediului, ai Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură, ai universităților și ai inspectoratului școlar.

Grupuri de lucru pentru elaborarea și implementarea PAED-urilor au fost numite în

mod similar în orașele conurbației: Lipova, Pecica, Nădlac și Sântana (5–7 membri).

În cadrul proiectului, Aradul a oferit sprijin orașelor conurbației pentru aderarea la Convenția Primarilor și elaborarea propriilor PAED-uri.

Cele patru orașe ale conurbației au fost informate, instruite și sprijinite, pas cu pas, de municipalitatea Arad și toate au semnat Convenția Primarilor în anul 2011, numărându-se printre cele 65 de localități semnate din România. Aceste orașe au primit și sprijin de natură logistică (pentru numirea propriilor echipe de lucru, precum și pentru informarea și instruirea lor), sprijin pentru elaborarea Inventarului de Referință al Emisiilor (la evaluarea datelor de referință existente în fiecare oraș al conurbației; la stabilirea obiectivelor de reducere a emisiilor, la selectarea acțiunilor și măsurilor prioritare) și sprijin pentru elaborarea PAED-urilor (la stabilirea acțiunilor SMART, urmărindu-se reducerea emisiilor de CO₂ în fiecare sector relevant).

PAED-ul Aradului prezintă 50 de măsuri bine stabilite pentru reducerea cu 23%, până în 2020, a emisiilor de CO₂, pe cap de locuitor, față de anul de referință 2008. A fost aprobat de Consiliul Local al Municipiului Arad la 14 August 2012. În 5 Iunie 2013, Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene a informat oficial Primăria Aradului că PAED-ul Aradului a trecut cu succes de analiza completă, îndeplinind toate cele șase criterii și fiind, așadar, acceptat și publicat pe pagina web a Convenției Primarilor.

PAED-urile orașelor conurbației au fost elaborate toate în perioada 2012–2013. Intervalul de timp de la numirea echipei de lucru până la aprobarea PAED-urilor a variat de la 9 la 14 luni.

Forumurile energetice locale au fost foarte utile pentru elaborarea PAED-urilor: în cadrul lor, administrația locală și reprezentanți ai altor grupuri s-au întâlnit pentru prima oară și au discutat problema energiei, având cu toții un scop și un plan comun de acțiune. Implicarea unor grupuri mari de participanți a dat posibilitatea generării de idei și măsuri pentru proiect, atât tradiționale, cât și inovatoare.

II.11. Municipiul Timișoara, România

*D-na Iudith Bere – Semeredi
Consilier- Direcția de Mediu,
Primăria Municipiului Timișoara*

Localizată la o distanță de 571 km de București, Timișoara este cel mai mare oraș din Vestul României, capitala Județului Timiș și al doilea oraș ca mărime al țării, ocupând o suprafață de 130 km². Potrivit Recensământului populației din anul 2011, Timișoara are o populație de 319.279 locuitori.

Polul de Creștere Timișoara cuprinde, alături de Municipiul Timișoara un număr de 15 comune, iar Zona Metropolitană, în suprafață de 1.070 km² aduce laolaltă o populație de 365.777 locuitori.

Timișoara este cel mai important centru economic, social și cultural din Vestul României. Localizarea în apropierea graniței cu Ungaria și Serbia a permis Timișoarei să devină un centru polarizator economic și cultural pentru țările

vecine și o destinație atractivă pentru investitori, locuitori, turiști și vizitatori.

Timișoara este bine conectată la infrastructura de transport și comunicație. Are acces la două importante căi de comunicație rutieră: drumul european E70 și E671, precum și la Aeroportul Internațional, al doilea ca mărime din România. Totodată, are acces prin Canalul Bega la Coridorul Pan-European 7, Dunăre-Main-Rin.

Comerțul ocupă un important loc în economia locală, alături de industrie, prin spațiile și platformele industriale din diferite sectoare: de la electronică, chimică, automotive la telecomunicații, cu o contribuție de peste 30% la veniturile totale ale regiunii. Din punct de vedere al rezultatelor economice, Timișoara ocupă la nivel național un binemeritat loc doi, după capitala București.

Timișoara este totodată un centru educațional și cultural de cel mai înalt nivel, cu

universități cu o bună reputație și instituții de cultură recunoscute internațional. Timișoara este binecunoscută și pentru moștenirea culturală și istorică, precum și pentru bogăția patrimoniului arhitectural din centrul istoric al orașului. Cu o bogată moștenire istorică și diversitate culturală, Timișoara este un puternic centru cultural al României.

Municipiul Timișoara a semnat Convenția Primarilor în anul 2010 și a dezvoltat Strategia Climatică și Planul de Acțiune pentru combaterea, atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice în Timișoara. Participarea la Proiectul CONURBANT în acest context o considerăm ca o mare oportunitate.

În cadrul proiectului, Timișoara a fost interesată și implicată în atragerea de semnături la inițiativa Convenției Primarilor, pentru formarea Conurbației Timișoara. 16 comune din Polul de Creștere Timișoara și Județul Timiș au semnat Convenția Primarilor și au participat la instruirile specializate dedicate elaborării Inventarului de Referință al Emisiilor, pregătirii și dezvoltării PAED.

Urmare a activităților desfășurate în cadrul celor 16 forumuri de energie locale, grupuri de lucru și workshop-uri, cu un număr de peste 300 de participanți, localitățile Conurbației Timișoara au dezvoltat PAED-urile utilizând Ghidul de elaborare elaborat de Convenția Primarilor. Abordarea de tip "peer-to-peer" între partenerii proiectului și suportul oferit de municipalitățile mai experimentate au condus la finalizarea unui număr de 8 PAED, pentru o populație de 40.156 locuitori, cu o țintă de reducere a emisiilor de CO₂ de 17.441 tone. Implementarea acțiunilor și măsurilor cuprinse în aceste planuri este estimată la aproximativ 28 milioane EUR. Toate PAED-urile dezvoltate au fost aprobate, anumite acțiuni fiind deja în pregătire sau în implementare. Localitățile Conurbației Timișoara sunt astfel angajate în transpunerea în practică a acțiunilor de reducere a emisiilor de CO₂ și utilizarea rațională a energiei, pentru atingerea țintelor privitoare la eficiența energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile.

Proiectul CONURBANT a permis experiențe deosebite, concretizate prin forumuri locale pentru energie bine organizate, grupuri de lucru active, dedicate procesului de elaborare și

implementare al PAED. Succesul acestor documente strategice depinde de modul în care părțile interesate și actorii locali sunt determinați să participe în mod activ la forumurile și grupurile de lucru, precum și de modul în care se va elabora și adapta activitatea de comunicare la fiecare din categoriile de actori locali. Cheia succesului considerăm că este și va rămâne modul de relaționare a structurilor deja dezvoltate, modul în care acestea sunt coordonate și capacitatea de a crea noi parteneriate locale în domeniul energiei și dezvoltării sustenabile. Întâlnirile organizatorice și mesele rotunde în cadrul proiectului au fost apreciate de către participanți, pentru posibilitatea schimbului de idei și a modului prietenos și deschis de desfășurare.

Proiectul ne-a întărit convingerea că o bună comunicare este una din cheile succesului. Asigurarea credibilității și vizibilității acțiunilor întreprinse în domeniul energiei este de asemenea importantă. În acest scop, Zilele Energiei și alte evenimente dedicate energiei durabile reprezintă oportunități pentru împărtășirea experienței și bunelor practici, de a ieși din tipare și de a face cunoscute soluțiile de eficiență energetică și utilizare a surselor de energie regenerabile celor mai importanți parteneri ai autorităților publice locale – cetățenii. Crearea sinergiei între proiecte finanțate la nivel național sau european constituie de asemenea un factor de succes și îmbunătățire a activității interne.

În perioada care urmează, se vor dezvolta și definitivă încă opt PAED, iar Strategia Timișoarei va fi reevaluată și îmbunătățită. Marea provocare pentru autoritățile publice locale în procesul de implementare a măsurilor și acțiunilor incluse în PAED rămâne găsirea surselor de finanțare. Municipiul Timișoara și comunele Conurbației Timișoara, membri ai Clubului Convenției Primarilor din România, vor coopera în vederea atingerii și depășirii țintelor UE, de reducere cu cel puțin 20% a emisiilor de CO₂ până în anul 2020.

II.12. Municipiul Salaspils, Letonia

Dr. Mareks Kalniņš
Șef Serviciu Tehnic

Salaspils este situat în partea centrală a Letoniei, pe malul drept al râului Daugava, în câmpia Ropazu din Viduslatvija. Se învecinează cu capitala Riga și municipiile Stopini, Ropazi, Ikšķile și Kekava. Salaspils face parte din regiunea de planificare Riga și este situat în aglomerarea urbană a capitalei Riga.

Districtul are o poziție economică și geografică avantajoasă. Infrastructura de transport a municipalității și apropierea de Riga au înlesnit transformarea orașului Salaspils într-un centru logistic. Este esențial faptul că orașul este traversat de drumuri și căi ferate naționale și regionale. Pentru dezvoltarea centrului logistic, se planifică implementarea Proiectului „Rail Baltica”, în urma căruia Salaspils ar deveni o stație de transfer de produse – locul unde „Rail Baltica” va intersecta calea ferată Riga–Moscova.

În pofida tendinței de scădere a populației letoniene din ultimii ani, populația regiunii Salaspils este în creștere, Salaspisul având cel mai mare număr de locuitori dintre celelalte municipii de lângă Riga. Creșterea demografică este rezultatul dezvoltării industriale în special, întrucât tot mai mulți locuitori se mută în Salaspils, atrași de poziția lui geografică, de infrastructura, de facilitățile de transport și de calitatea învățământului. Aici trebuie remarcat faptul că municipalitatea Salaspis ocupă prima poziție în stabilirea dialogului cu comunitatea, implicând-o activ în procesul decizional. În 2012, Salaspis a fost recunoscută ca a doua municipalitate creatoare din Letonia, la categoria municipiilor medii, grație așa-numitei abordări a co-responsabilității, prin activități de includere privitoare la provocările majore ale municipalității.

Salaspils este și un oraș al științei, având patru institute științifice - Institutul de Biologie al Universității din Letonia, Institutul de Stat pentru Cercetare Forestieră „Silava”, Institutul de Chimie Anorganică al Universității Tehnice din Riga și Institutul de Fizică al Universității din Letonia. În Salaspils există și un fost reactor nuclear al Institutului de Fizico-Chimie al Universității din Letonia. Se intenționează ca pe terenul acestui reactor să se înființeze Centrul Național Cyclotron, care ar deveni un centru științific însemnat al statelor baltice. Instituțiile locale și științifice colaborează strâns pentru ca Salaspils să devină un oraș „inteligent”, în care să se dezvolte metode inovatoare, centre de afaceri pentru tineri, firme moderne, care să nu dăuneze mediului înconjurător. Din anul 2012 s-a inițiat Săptămâna Științei, organizată pentru a familiariza societatea cu institutele științifice din Salaspils.

Municipiul Salaspils are mai multe obiective turistice, printre care se numără Grădina Botanică Națională, Insula Dole, Muzeul Daugava, Memorialul Salaspils etc.

În cadrul proiectului CONURBANT, s-au elaborat cu succes PAED-uri pentru municipiul nostru și pentru alte patru orașe din conurbație (Ikšķile, Ķegums, Ogre, Lielvārde), toate fiind aprobate de consiliile locale. PAED-ul stabilește măsuri care trebuie luate pe termen scurt, mediu și lung, pentru ca emisiile de CO₂ să fie reduse cu 20% până în 2020. PAED-urile au fost elaborate în colaborare cu partenerul tehnic EKODOMA. La elaborarea lor, am întâmpinat dificultăți la culegerea datelor pentru Inventarul de Referință al Emisiilor, pentru că unele date care sunt mai

vechi de 5–10 ani nu au fost colectate în municipiile noastre; pe lângă aceasta, datele nu au fost colectate toate într-un singur loc.

În cadrul proiectului s-au organizat și sesiuni de instruire locale pentru locuitorii, specialiștii și părțile interesate din municipii. La aceste sesiuni s-au discutat pe larg măsurile și activitățile care trebuie făcute pentru a reduce emisiile de CO₂. De asemenea, s-au organizat forumuri și sesiuni de instruire în orașele din conurbație, la care s-au dezbătut măsurile și activitățile sus-menționate și s-a făcut schimb de bune practici preluate din alte proiecte de eficiență energetică la care am lucrat (clădiri publice și rezidențiale, iluminat stradal, etc.)

Am dobândit multă experiență și am făcut schimb de bune practici referitoare la eficiența energetică și implementarea proiectului când am participat la întâlnirile din țările partenere și la acțiunile de la egal la egal.

II.13. Ekodoma, Letonia

D-na Marika Roša
Manager de proiect

Ekodoma s-a înființat în anul 1991, cu o misiune simplă: aplicarea eficienței energetice și utilizarea surselor de energie regenerabilă, în scopul dezvoltării economice și a protecției mediului. Toți angajații companiei noastre sunt conștienți că dezvoltarea durabilă se bazează în primul rând pe eficiența energetică și, în al doilea rând, pe furnizarea de energie durabilă.

În prezent, suntem o companie de consultanță letoniană de frunte. Oferim servicii în domeniul eficienței energetice, al energiilor regenerabile, al mediului și al

În municipiul nostru și în orașele conurbației s-au organizat Zile ale Energiei, în care locuitorii și părțile interesate au fost familiarizați cu firmele furnizoare de energie și serviciile pe care le prestează. În aceste zile, am vizitat alte municipii, care ne-au prezentat bunele lor practici de eficiență energetică. În general, Zilele Energiei s-au organizat pentru a informa părțile interesate despre activitățile pe care vrem să le desfășurăm în municipiile noastre și ce pot face locuitorii pentru a reduce emisiile de CO₂ și pentru a îmbunătăți calitatea mediului în proprietățile lor.

Vom continua să implementăm măsurile și activitățile de reducere a emisiilor de CO₂ pe care le-am stabilit în PAED-uri. În același timp, vom informa locuitorii și părțile interesate despre eficiența energetică, alte măsuri de reducere a emisiilor de CO₂ și îmbunătățirea calității mediului în regiunea noastră.

economiei, punând accent ferm pe cadrul social, legal și administrativ.

Începând din anul 1991, ne-am implicat în peste 1.000 de proiecte. Am înregistrat deja numeroase succese în palmaresul nostru.

Ekodoma este întotdeauna pe o poziție fruntașă în dezvoltarea serviciilor de eficiență energetică. Continuăm să ne dezvoltăm și să ne gândim la noi produse proprii sau la parteneriate cu alți parteneri strategici.

În cadrul proiectului CONURBANT, Ekodoma a avut rol de consilier tehnic pentru municipalitatea Salaspils, sprijinind-o la elaborarea și implementarea PAED-ului în

Salaspils și alte patru orașe ale conurbației: Ogre, Ikskile, Kegums și Lielvarde. Mai mult, Ekodoma a condus și unul din pachetele de

lucru, contribuind la activități de tip „de la egal la egal”.

II.14. Municipality Vratsa, Bulgaria

*D-na Ralitsa Geshovska -
Expert-șef proiecte de investiție*

*D-na Stanislava Peeva -
Expert Senior Programe
Operaționale*

Municipalitatea Vratsa este situată în nord-vestul Bulgariei, ocupând o suprafață de 679 km². Se întinde pe porțiuni dintre Câmpia Dunării și Munții Balcani. Vratsa cuprinde un oraș și 22 de sate. Este centrul administrativ al municipalității și al Districtului Vratsa. Altitudinea medie a Vratsei este 410 m. Judecând după suprafața acoperită, municipalitatea ocupă locul al 16-lea în țară. Din totalul de 679 km², 370 km² reprezintă terenuri agricole, iar 117 km² sunt acoperiți de păduri și câmpii. Clima este temperat-continentală. Orașul are o bună infrastructură și mijloace de comunicare.

O serie de coridoare feroviare și rutiere naționale și internaționale traversează municipalitatea. Vratsa se află la intersecția a două coridoare europene principale, 4 și 7. Conform celui mai recent recensământ, desfășurat în 2011, populația municipalității Vratsa este de 73.894 locuitori, iar orașul numără 60.692 locuitori.

Municipalitatea este condusă de consiliul municipal și primar. Consiliul municipal stabilește politica de dezvoltare și dezbate chestiuni de importanță locală. Este alcătuit din 37 de consilieri. Una din competențele consiliului este de a stabili taxele percepute de către administrația municipală. Primarul este o autoritate executivă. El administrează și controlează administrația municipală, reprezintă municipalitatea și organizează

implementarea bugetului municipal. Patru viceprimari îl sprijină la îndeplinirea obligațiilor sale.

Municipalitatea Vratsa a înființat un Centru de servicii și informare a cetățenilor, care furnizează servicii de planificare regională, status civic și proprietate municipală.

Municipalitatea Vratsa este cunoscută pentru Balcanii din Vratsa, peștera Ledenika, Vratsata, vârful Okolchitsa, legat de moartea poetului

legendar Hristo Botev, cu tezaurul de aur și argint din movila Mogilanska și satul Rogozen, precum și cel mai vechi alfabet din lume.

Comparația de resurse naturale unice și patrimoniu cultural bogat a transformat Vratsa și regiunea ei într-un centru cultural și turistic important din nord-vestul Bulgariei, având potențial de a deveni zonă turistică permanentă, dezvoltând turismul în toate formele lui.

Municipalitatea Vratsa a fost lider pentru Pachetul de Activități nr.2 și pentru Documentul livrabil 2.4. – Raport despre sesiunile centralizate deschise. A doua sesiune de instruire deschisă, „Leadership local în energia durabilă”, s-a desfășurat la Bruxelles, Comitetul Regiunilor, în 27 Iunie 2013, în cadrul Conferinței la nivel înalt, în timpul EUSEW 2013. Principalul organizator al evenimentului comun a fost Municipiul Vratsa, cu sprijinul Camerei de Comerț Vratsa și cinci proiecte, finanțate de programul „Intelligent Energy Europe”, și anume: CONURBANT, LEAP, Covenant capaCITY, ERENET și CASCADE.

Municipiul Vratsa a organizat și cea de-a 5-a întâlnire a partenerilor de proiect, în Iunie 2013, cu o zi înainte de Workshopul Internațional comun. Pentru această întâlnire, ca și pentru a doua sesiune centralizată deschisă din Bruxelles, Vratsa a pregătit numeroase materiale de diseminare care au fost împărțite

participanților: agende, pixuri, umbrele, plase ecologice, etc.

Vratsa a fost municipiu instruit în proiectul CONURBANT, făcând pereche cu municipiul letonian Salaspils. Prima întâlnire de la egal la egal s-a organizat la 8 Noiembrie 2012, la Salaspils și Riga. A doua a avut loc la 20 Martie 2014, în Salaspils și trei orașe ale conurbației. Am avut posibilitatea de a monitoriza activitățile implicate de implementarea PAED-urilor.

Municipiul Salaspils a vizitat Municipalitatea Vratsa și trei orașe ale conurbației în 3 Aprilie 2014, pentru desfășurarea auditului cuprins în PAED-urile noastre. Am dobândit multă experiență și am făcut schimb de bune practici referitoare la eficiența energetică și implementarea proiectului când am participat la întâlnirile din țările partenere și la acțiunile care au presupus o abordare de la egal la egal.

Municipalitatea Vratsa a convins cinci orașe din conurbație să semneze Convenția Primarilor. De asemenea, s-au elaborat șase PAED-uri care au fost aprobate (de consiliul municipal local) și transmise și înregistrate la Convenția Primarilor. PAED-ul Municipiului Vratsa a fost aprobat de CoMo la 16 Aprilie 2014.

Municipiul Vratsa a organizat două sesiuni de instruire locale la sfârșitul lui 2011, patru forumuri locale (în municipiile Mizia, Oryahovo, Vratsa și Krivodol), în 2013, și trei grupuri de lucru în 2013.

Municipiul Vratsa și cele cinci orașe din conurbație au organizat Zile anuale ale Energiei în anii 2012 și 2013.

În viitor, vom implementa măsurile prevăzute în PAED-urile noastre, pentru a ne îndeplini obiectivele de reducere a consumului de energie și a emisiilor de CO₂.

II.15. Camera de Comerț și Industrie Vratsa, Bulgaria

D-na. Iliana Philipova
Director Executiv

Camera de Comerț și Industrie Vratsa a fost înființată în toamna anului 1991, de către o adunare generală constitutivă. A fost înregistrată la Tribunalul Districtual Vratsa în 17 Noiembrie 1991. În 2001, a fost înregistrată din nou, conform Legii privind persoanele juridice nonprofit în interesul publicului. A început să funcționeze propriu-zis la sfârșitul anului 1991. Este o structură regională independentă a Camerei de Comerț și Industrie a Bulgariei. CCI-Vratsa este structura care găzduiește rețeaua de sprijin în

afaceri *Enterprise Europe* și centrele de informare *Europe Direct*.

Misiunea Camerei de Comerț și Industrie este aceea de a promova dezvoltarea unui mediu economic favorabil pentru afaceri, precum și de a-și face cunoscută propria activitate.

SCOPURILE NOASTRE PRINCIPALE SUNT:

- Sprijinirea, promovarea, reprezentarea și protejarea intereselor economice ale membrilor noștri;
- Stimularea exporturilor;
- Încurajarea firmelor, pentru a pătrunde pe piețele europene;
- Promovarea și atragerea investițiilor străine în regiune și IMM-urile locale;
- Familiarizarea autorităților locale cu punctele de vedere ale membrilor noștri;
- Încurajarea și sprijinirea firmelor recent înființate;
- Asistarea Camerei de Muncă locale și încurajarea firmelor pentru a oferi noi locuri de muncă.

CCI Vratsa se bazează pe principiul calității de membru voluntar și al participării voluntare, al autonomiei și autofinanțării. Lucrează în strânsă colaborare cu autoritățile și alte organizații nonguvernamentale locale, precum și ONG-uri, CCI și structuri de

promovare a afacerilor din străinătate. În structura Camerei de Comerț și Industrie Vratsa, a birourilor ei regionale deschise în Lom, Berkovitsa și Botevgrad, se regăsesc peste 1.000 de firme, atât private, cât și de stat.

Camera de Comerț și Industrie Vratsa a participat, ca partener tehnic, la Proiectul CONURBANT. Pe parcursul implementării proiectului, CCI Vratsa a fost lider al Pachetului de Activități nr.7 – Comunicare, diseminare și networking. Sarcinile ei au fost desfășurarea de activități de mare vizibilitate, cu rezultate pentru proiect, la nivel local, regional, național și european, promovarea și sprijinirea inițiativei Convenției Primarilor și valorificarea asocierilor cu alte proiecte și inițiative relevante.

La începutul proiectului, CCI Vratsa a înființat serviciul de relații publice și diseminare, care a urmărit să culeagă informații despre proiect și rezultatele acestuia de la toți partenerii de proiect, precum și diseminarea informațiilor respective la nivel local, regional, național și european. Serviciul RP a fost activ pe toată durata proiectului. CCI Vratsa a elaborat Strategia de comunicare și a conceput instrumentele de comunicare, pentru a se crea identitatea corporativă a proiectului încă de la începutul lui.

Pe parcursul proiectului, CCI Vratsa a îndeplinit următoarele îndatoriri:

- Elaborarea Planului de diseminare și comunicare;
- Sprijin acordat Municipalității din Vicenza pentru elaborarea paginii web a proiectului;
- Liste de discuții, cu abonare pentru primirea regulată a informațiilor actualizate despre proiect;
- Culegerea de date despre diseminarea proiectului de la toți partenerii de proiect – articole, participarea/organizarea de evenimente, organizarea Zilelor Energiei, alte evenimente și activități de diseminare;
- Participarea și promovarea proiectului la evenimente naționale/europene, târguri, grupuri de lucru etc.;
- Elaborarea a două pliante despre proiect;
- Elaborarea a patru buletine informative;
- Elaborarea broșurii finale a proiectului;
- Sprijin pentru creșterea numărului de municipii semnatare ale Convenției Primarilor;
- Suport tehnic acordat Municipalității Vratsa pentru toate activitățile proiectului, mai ales organizarea forumurilor locale, instruirilor și grupurilor de lucru;
- Suport tehnic acordat Municipalității Vratsa pentru organizarea de workshop-uri internaționale la Bruxelles și promovarea evenimentului în presă.

Conferința finală din proiectul Conurbant – 24.04.2014 – Osijek, Croația

III. POVEȘTI DE SUCCES

Pe parcursul implementării proiectului, s-au ivit numeroase ocazii când parteneriatul a simțit că s-a ajuns la un moment cheie, că o anumită acțiune legată de energia durabilă a avut un efect pozitiv extraordinar sau că dialogul cu părțile interesate a atins un nou nivel de înțelegere și angajare.

În cele ce urmează prezentăm câteva povești de succes împărtășite de parteneri în cadrul

Proiectului CONURBANT sau al proiectelor lor energetice care sporesc valoarea Proiectului CONURBANT. Sperăm că vor deveni surse de inspirație pentru alte orașe din Europa care încep aventura cu comunitățile de energie durabilă, elaborarea PAED-urilor și abordarea de la egal la egal.

Freiburg, Octombrie 2013 – Vizită de studiu comună

Povestea care, în opinia coordonatorului, a avut cel mai mare succes a fost interacțiunea cu alte proiecte IEE. Începând de la prima întâlnire comună, din Martie 2012, cu coordonatorii LEAP, CASCADE, Covenant CapaCity și ERENET și până la Workshop-ul Comun Internațional organizat din nou la Bruxelles în cadrul EUSEW 2013, cu ceilalți patru lideri de proiect, trecând prin organizarea a două vizite de studiu comune (prima la Freiburg, în Octombrie 2013, iar a doua la Padova și Vicenza, în Aprilie 2014), izvorul sinergiilor a constituit o ocazie extraordinară de a ne îmbogăți cunoștințele și a ne consolida capacitățile pentru toate orașele, mici și mijlocii.

Peste 180 de participanți, reprezentând orașe din 18 țări europene, inclusiv primari, viceprimari și șefi de departamente ale autorităților publice, s-au alăturat colegilor de la Freiburg, Germania, pentru a învăța din eforturile uriașe ale orașului cum să-și sporească eficiența energetică. În perioada 23–25 Octombrie s-au organizat, în cadrul

proiectului Covenant CapaCITY, o vizită de studiu și un workshop, în colaborare cu Proiectele CONURBANT și LEAP.

„A fost o adevărată inspirație să auzi cum orașele au transformat energia într-un instrument puternic de îmbunătățire a durabilității. Vizita de studiu și workshop-ul au furnizat o bogăție de idei care pot fi adaptate propriului nostru context”, a spus Antonio Marco Dalla Pozza, consilier pe probleme de durabilitate și planificare, din Municipiul Vicenza, Italia.

Participanții au beneficiat de relatări directe privind provocările cu care s-au confruntat ceilalți participanți și soluțiile găsite pentru implementarea exemplară a politicilor energetice ale orașului Freiburg.

Workshop-ul, intitulat „Achiziții și finanțare pentru resurse regenerabile locale”, s-a desfășurat a doua zi după eveniment și a avut în vedere îmbunătățirea accesului la surse financiare pentru dezvoltarea energiei durabile, un subiect de importanță specială într-o perioadă de austeritate financiară răspândită la o scară largă în Europa.

Peste 40 de participanți din 14 țări europene au venit la Padova și Vicenza, în Italia, pentru a învăța din eforturile depuse de oraș cum se implementează acțiunile de energie durabilă. Această vizită de studiu a avut loc în 16-17 Aprilie, în cadrul proiectului Covenant CapaCITY, în colaborare cu Proiectul CONURBANT.

Autoritățile locale și reprezentanții asociațiilor au avut ocazia să cunoască, direct de la sursă, relatări despre provocările apărute și soluțiile găsite pentru implementarea politicilor

energetice și climatice în aceste două orașe. Printre participanți au fost și experți care și-au pus la dispoziție cunoștințele pentru consolidarea capacităților factorilor locali de decizie politică și a personalului tehnic din Europa, în cadrul proiectului.

„Sunt încântat să constat că parteneriatul dintre CONURBANT și Covenant capaCITY continuă și după succesul vizitei de studiu comune din 2013”, a afirmat Antonio Marco Dalla Pozza, consilier pe probleme de durabilitate și planificare din Municipiul Vicenza, Italia, continuând: „a fost plăcerea noastră să prezentăm și să demonstrăm câteva din cele mai bune practici ale Vicenzei, ca „VELOCE” (Vicenza Eco Logistics City Center) și sperăm că am oferit participanților idei care pot fi adaptate la contextul lor.”

Municipiul Osijek a organizat Conferința Finală a proiectului CONURBANT

Conferința Finală a Proiectului CONURBANT s-a desfășurat la Osijek, în Croația, la 24 Aprilie 2014. Am decis să organizăm această conferință ca un eveniment care să ofere o perspectivă clară asupra obiectivelor Strategiei Europa 2020 referitoare la schimbările climatice și la toate ideile principale aflate la baza Proiectului CONURBANT, cum sunt reducerea emisiilor de CO₂ și elaborarea de PAED-uri, ce înseamnă a fi semnatar al Convenției Primarilor, schimbul de bune practici ale municipiilor-tutore și introducerea conceptului și rezultatelor abordării „peer-to-peer”. De asemenea, a

trebuie să atragem publicul și părțile interesate locale, așa că am inclus în discuții subiectul eforturilor depuse de Croația pentru a atinge obiectivele Strategiei Europa 2020.

„Sunt mândră să găzduiesc vizita de studiu din cadrul Proiectelor CapaCITY și CONURBANT”, a declarat Marina Mancin, consilier pe probleme de mediu din Padova, Italia. „Angajamentul nostru confirmă că suntem un oraș de frunte în context național, iar confruntarea dintre orașele europene în chestiuni de reducere va dinamiza cu siguranță Planul nostru de Acțiune privitor la climă”, a adăugat ea.

Așadar, sinergia intensă născută spontan în cadrul acestor proiecte a permis politicianilor și specialiștilor să se adune la un loc, să facă schimb de idei, cunoștințe, temeri și povești de succes, încurajând orașele mai puțin experimentate să-și implementeze sistemul de management al politicilor energetice.

Conferința a fost împărțită în patru sesiuni tematice.

Prima sesiune s-a ocupat de reducerea emisiilor de CO₂ și eficiența energetică în Republica Croația. L-am invitat pe Ministrul Economiei din Republica Croația să prezinte cadrul legal de atingere a obiectivelor Strategiei Europa 2020—reducerea consumului de energie și a emisiilor de CO₂. Fondul de Protecție a Mediului și Eficiență Energetică a prezentat participanților posibilitățile de finanțare pentru dezvoltarea eficienței energetice în Croația, iar Asociația DOOR din Zagreb a prezentat procesul de elaborare a PAED-ului. DOOR a fost aleasă datorită experienței membrilor ei în elaborarea de PAED-uri în cadrul proiectelor finanțate de UE. A doua sesiune a fost dedicată familiarizării participanților cu ideea care stă la baza inițiativei Convenției Primarilor și atragerii de potențiali semnatori ai acesteia. Doamna

Elodie Bossio, de la Biroul Convenției Primarilor din Bruxelles, a prezentat inițiativa într-o conferință video. Realizările croate din CoM au fost prezentate de reprezentantul Clubului Croat al Semnatarilor Convenției Primarilor.

Sesiunea a treia și a patra au fost dedicate exclusiv realizărilor Proiectului CONURBANT și experienței partenerilor. Rezultatele proiectului au fost prezentate într-un videoclip, iar municipiile-tutore Alba Iulia și Padova și-au împărtășit experiența și cele mai bune practici în sesiunea a treia.

Abordarea de tip „peer-to-peer”, colaborarea în cadrul proiectului și posibilitatea unui nou parteneriat au fost prezentate în cea de-a patra sesiune, organizată ca o discuție la masa rotundă între coordonator, municipiile-tutore, partenerii tehnici și municipiile instruite, moderată de partenerii tehnici de la Ekodoma. Am invitat nu numai partenerii de proiect, ci și publicul și toate părțile interesate de acest subiect din Croația, Ungaria, Bosnia, Herțegovina și Serbia. Conferința a avut o rată înaltă de participare, de 71 de participanți din municipiile partenere de proiect, parteneri tehnici, orașele din conurbații, public croat și importante părți interesate.

De asemenea, conferința a fost bine mediatizată. Clipul realizat a fost prezentat la principalele emisiuni de știri ale postului de televiziune regional. Ziarele locale și importante portaluri web naționale, regionale și locale au publicat și ele articole despre conferință. Pe durata conferinței au fost împărtășite pliante despre proiect și alte materiale publicitare.

În încheiere, putem trage concluzia că am reușit să organizăm o conferință finală reușită, care a reunit toate părțile interesate importante și a atras atenția publicului și interesul general față de Proiectul CONURBANT și obiectivele acestuia.

Un Workshop Internațional de succes: „Leadership local în energia durabilă”

În 27 Iunie 2013, la Comitetul Regiunilor, la Bruxelles, Municipiul Vratsa a organizat cu succes al doilea Workshop Internațional CONURBANT, „Leadership local în energia durabilă”.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Conferinței politice la nivel înalt, în cadrul EUSEW 2013.

Principalul organizator al evenimentului a fost Municipiul Vratsa, cu sprijinul din partea Camerei de Comerț Vratsa și a cinci proiecte finanțate de Programul Intelligent Energy Europe, și anume: CONURBANT, LEAP, Covenant capaCITY, ERENET și CASCADE.

Obiectivul evenimentului a fost acela de a crește numărul municipiilor semnatare ale Convenției Primarilor și de a le ajuta la elaborarea, implementarea și monitorizarea PAED-urilor, pentru a-și atinge obiectivele provocatoare energetice și climatice stabilite pentru anul 2020.

Prima parte a sesiunii a fost dedicată lecțiilor învățate din elaborarea și implementarea PAED-urilor, inclusiv exemple și bune practici, factori de succes și obstacole; s-au prezentat, pe lângă acestea, impactul și eficiența abordării de la egal la egal și modul în care aceasta se derulează.

În a doua parte a evenimentului, vorbitori din partea Agenției Executive pentru Competitivitate și Inovare din Bruxelles au prezentat noile oportunități financiare – „Horizon 2020”, „Intelligent Energy Europe”, Facilitatea pentru Asistență Tehnică ELENA, rețeaua Enterprise Europe și alte scheme, precum și viziunea lor pentru următoarea perioadă de programare. Partenerii noștri au prezentat o serie de bune practici.

Conferința, cu peste 50 de participanți, a stârnit un interes deosebit. A fost structurată ca o sesiune de instruire deschisă pentru autoritățile locale care sunt interesate să semneze Convenția Primarilor, urmează s-o semneze sau au semnat-o recent și au nevoie de sprijin de la egal la egal pentru implementarea activităților tehnice.

Participanții au fost mai diferiți în comparație cu prima sesiune de instruire – parteneri din consorțiu, reprezentanți EACI, companii de consultanță, coordonatori și reprezentanți ai altor proiecte IEE similare.

Unul dintre cele mai importante rezultate al celui de-al doilea eveniment a fost colaborarea și sinergia celor cinci proiecte IEE (CONURBANT, LEAP, Covenant capaCITY, ERENET și CASCADE),

precum și implicarea reprezentanților EACI și în calitate de lectori.

Un alt rezultat important l-au constituit instrumentele de învățare reciprocă (schimburi de experiență, îndrumare, vizite de studiu, etc.) folosite pentru a ajuta reprezentanții

autorităților locale și regionale și personalul tehnic să conceapă politici de energie locală eficiente și să atingă obiectivele UE privind schimbările climatice și energia stabilite până în anul 2020.

Organizarea de forumuri în Osijek

Pe parcursul elaborării PAED-ului, a fost obligatorie organizarea de forumuri pentru stabilirea măsurilor care vor răspunde nevoilor orașului și tuturor locuitorilor săi, pentru îndeplinirea obiectivului de reducere a emisiilor de CO₂ într-o societate durabilă, a eficienței energetice. Conform programului proiectului, a trebuit să organizăm forumuri pentru toate orașele conurbației noastre și pentru municipiul Osijek.

Deși am crezut că dificultatea majoră va fi să determinăm părțile interesate din toate municipiile să participe la evenimentele noastre, a reieșit că temerile noastre au fost nefondate. Un lucru important a fost stabilirea unei legături solide cu orașele conurbației, ca să le putem comunica toate chestiunile de organizare necesare.

Am discutat modalitatea optimă de organizare și am decis să purtăm o discuție informală cu toate părțile interesate din municipii și să găsim un expert de încredere, care să-i îndrume pe participanți în procesul stabilirii celor mai bune măsuri PAED. În acest scop, am contractat un moderator cu multă experiență nu numai în probleme de eficiență energetică, emisii de CO₂ și elaborarea de PAED-uri, ci și la moderarea evenimentelor de acest tip.

Astfel, am organizat cinci forumuri, câte unul pentru fiecare oraș al conurbației și unul pentru municipiul nostru, și am reușit să reunim toate părțile interesate importante, din

toate municipalitățile-țintă. Am invitat la forumuri sectorul public și cel privat, universități, școli, specialiști din domeniul discutat (auditori în domeniul energiei, ingineri constructori, ingineri electricieni, ingineri de construcții civile și sisteme de încălzire/răcire), ONG-uri etc. Toți au considerat subiectul important și interesant și s-au arătat bucuroși să ne spună părerea lor despre măsurile optime care urmează a fi implementate pentru a scădea consumul de energie și emisiile de CO₂. La discuții au luat parte și politicieni și reprezentanți ai autorităților locale. Toate forumurile au fost promovate în presă.

Rezultatele acestui model de organizare a forumurilor au fost rata înaltă de participare, discuții fructuoase, reconcilierea intereselor tuturor părților interesate în scopul atingerii celor mai bune posibile obiective. Lucrul cel mai bun a fost însă faptul că, participanții și politicienii s-au reunit și au purtat discuții în interesul orașelor lor natale, sprijinind astfel lupta globală cu schimbările climatice.

SOGESCA a ajutat municipiile din consorțiul italian să obțină date reale despre consumul de electricitate și încălzire la nivel local. În prezent, în Italia, datele despre consumul de electricitate și gaze la nivel de municipiu nu sunt publice. Grație colaborării cu SOGESCA, municipalitățile implicate în Proiectul CONURBANT au putut obține informații

Festivaluri verzi în Cipru

Municipiul Limassol a semnat Convenția Primarilor, angajându-se să reducă emisiile de CO₂ cu 20%, adică cu 141.126 tone CO₂.

În urma semnării, Limassol a organizat cu succes două Festivaluri ale Energiei Verzi (în anii 2012 și 2013), cu peste 1.000 de participanți anual. Scopul festivalurilor a fost de a face cunoscute activitățile proiectului și de a furniza publicului informații valoroase despre utilizarea inteligentă a energiei, reciclare și surse de energie regenerabilă. Festivalul a devenit popular și va fi continuat și după încheierea Proiectului CONURBANT.

despre consumul de agent termic și electricitate de pe teritoriul lor în sectoare private, cum sunt cel industrial, rezidențial, comercial și agricol. Toate informațiile despre consum au fost furnizate direct, de companiile de utilități responsabile din fiecare municipiu implicat în proiect.

Municipalitatea implementează deja două acțiuni de dezvoltare a spațiilor verzi.

Proiect energetic în Salaspils

În 27 Iulie 2012, în Salaspils s-a pus temelia unei noi instalații cu cazan pe bază de rumeguș. Fondurile pentru realizarea acestui proiect s-au ridicat la 1,95 milioane EUR. Proiectul a fost realizat cu sprijinul Fondului de Coeziune al Uniunii Europene. Instalația va avea o capacitate de 7 MW, permițând trecerea parțială de la utilizarea gazelor naturale la sursele de energie regenerabilă prietenoase pentru mediu – rumegușul – în producția de căldură.

În 12 Decembrie 2012, noua instalație a fost inaugurată. Ea produce 36% din energia termică furnizată consumatorilor. Energia termică se mai produce în instalațiile pe gaz (19%) și cogenerare (45%). Pentru populația din Salaspils, diversificarea combustibililor înseamnă reducerea dependenței de combustibilii importați – gazele naturale.

La un an de la finalizarea instalației cu cazan pe rumeguș (2013), rata de energie termică s-a redus de la 60,81 EUR/MWh în 2012 la 56,42 EUR/MWh în 2013.

Energia economisită după finalizarea instalației a atins 4.744 tone CO₂/an.

Pe lângă aceasta, în toate clădirile alimentate cu energie termică de către companiile de distribuție a agentului termic s-a instalat un sistem de citire de la distanță a contoarelor, iar administratorii clădirilor respective au acces la datele despre consumul de energie termică pe un website special al Municipiului Salaspils.

Implementarea unui Sistem de Management Energetic (SME) în clădirile publice municipale din Timișoara

Municipiul Timișoara deține un număr de peste 230 clădiri publice: grădinițe, școli, licee, colegii, spitale, centre de cultură și artă, săli de sport, clădiri și facilități sociale, sedii administrative de interes municipal. Bugetul local alocă anual acestor clădiri sume care se ridică la 18 milioane RON (aproximativ 4 milioane EUR). Obiectivul principal al administrației publice locale este îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor municipale, fiind demarate lucrări și proiecte de reabilitare termică și renovare la numeroase clădiri. Lucrările vizează în principal renovări și îmbunătățiri ale instalațiilor tehnice, înlocuirea tâmplăriei și lucrări de reparații la acoperișuri și hidroizolații. Lucrările viitoare de reabilitare termică și de eficiență energetică în clădirile publice constituie măsuri incluse în Planul de Investiții propuse pentru perioada 2014-2020.

La nivel local, implementarea Sistemului de Management Energetic în clădirile publice municipale a fost o consecință firească a înțelegerii importanței implementării măsurilor de eficiență energetică, relevării potențialului de reducere a consumului în clădiri și necesității monitorizării consumurilor și economiei de energie, urmare a utilizării raționale a energiei și a beneficiilor măsurilor și soluțiilor de eficiență energetică implementate. SME este un instrument on-line, în care fiecare clădire este înregistrată și în care sunt stocate datele privind construcția, consumul de energie, facturile, contoare, utilizatori ș.a.

După procesul de colectare a datelor, SME generează rapoarte cum ar fi: consumuri energetice, rapoarte comparative între clădiri similare, clasificarea clădirilor din punct de vedere al eficienței energetice, ș.a.

SME este un important instrument, care va permite municipalității să monitorizeze consumurile de energie, să estimeze bugetul și să prioritizeze investițiile cu direcționarea fondurilor către clădirile ineficiente energetic, pentru a realiza economii bugetare. De asemenea, un aspect important îl constituie și creșterea gradului de conștientizare al cetățenilor cu privire la conceptul utilizării raționale a energiei.

În fiecare clădire municipală a fost desemnat și instruit un responsabil energetic, cu atribuții concrete. În același timp, s-a realizat și o bază completă de date a clădirilor.

Implementarea SME este un pas important în monitorizarea implementării PAED, în sectorul clădirilor, echipamentelor și facilităților municipale.

Dezvoltarea unui instrument cum este Sistemul de Management Energetic, într-un timp atât de scurt îl considerăm ca un succes, având în vedere numărul ridicat de clădiri municipale. Baza de date va fi actualizată permanent, pentru a compara rezultatele implementării soluțiilor de eficiență energetică în clădirile publice municipale, fiind și un bun suport pentru o competiție interinstituțională, între conducătorii de instituții și administratorii de clădiri. Sistemul de Management Energetic va permite totodată determinarea celor mai bune soluții și a celui mai mare potențial de reducere de energie la costul cel mai scăzut.

Proiecte energetice în Arad finanțate prin Programul de Cooperare Elvețiano-Român vizând reducerea disparităților sociale în cadrul Uniunii Europene Extinse

Obiectivul 1 al Ariei de concentrare 4 este "Îmbunătățirea mediului înconjurător".

În Noiembrie 2011, Aradul a fost selectat, dintr-un număr de 23 de orașe candidate, printre cele patru municipii din România care vor beneficia de asistență financiară asigurată pentru proiecte energetice în cadrul Programului de Cooperare Elvețiano-Român.

Principalul obiectiv al programului este sprijinirea municipiilor beneficiare pentru a-și structura abordarea managementului energetic, a stabili măsurile de îmbunătățire a utilizării energiei și a le organiza pe priorități, în scopul creșterii eficienței energetice și reducerii emisiilor de CO₂.

Obiectivul final al programului este obținerea certificării activităților în domeniul energie, precum și a licenței European Energy Award (EEA).

La 7 Septembrie 2012, Municipiul Arad a semnat Acordul pentru acordarea licenței EEA. Conceptul de „orașe-energie”, care urmează să fie introdus în cele patru orașe selectate, include implementarea a zece proiecte de investiții în infrastructura energetică, în valoare totală de 37 milioane CHF. Municipiul Arad va implementa două proiecte:

„Reabilitarea rețelei de distribuție și transport a energiei termice (termoficare) în Arad și transformarea punctului termic Aradul Nou” (grant elvețian de 6.273.000 CHF) și „Extinderea sistemului de iluminat public în Municipiul Arad și implementarea panourilor fotovoltaice pentru alimentarea parțială” (grant elvețian 2.671,50 CHF).

La 17 Septembrie 2013, Municipiul Arad a semnat Acordul de asistență prin intermediul Facilității de Pregătire a Proiectului, pentru proiectele care urmează să fie implementate.

Proiectul 3R (Project 3L) - Reducerea consumului de energie, Reducerea costurilor, Reducerea impactului (ELENA) (2013-2016)

Provincia Padova, în strânsă colaborare cu Provincia Rovigo și Municipiile Padova și Rovigo, vor oferi sprijin municipiilor pentru pregătirea licitațiilor comune și negocierea contractelor pentru subproiecte individuale cu Companiile pentru Servicii Energetice (ESCO). Se vor lansa apoi licitații comune, conducând la contracte separate cu municipalitățile individuale. Provincia Padova va forma o Unitate de Implementare a Proiectului, recrutând patru noi membri. Pe lângă ea, va fi necesară și experiența externă în auditul energetic, dar și sprijin legal, economic și tehnic în procesul licitațiilor și de monitorizare a proiectelor.

Proiectul cuprinde provinciile Padova și Rovigo și urmărește două direcții:

1. Eficiența energetică a clădirilor publice: sunt implicate 646 de clădiri publice, în special școli, construcții sportive și birouri;
2. Eficiența energetică a sistemelor de iluminat public: 38 de municipii au decis să economisească energie prin externalizarea serviciului de iluminat public, în cadrul Proiectului 3R: energia se poate economisi prin înlocuirea becurilor cu consum ridicat cu tehnologii

moderne și controlarea de la distanță a sistemului de iluminat.

Programul de investiții se va concentra pe următoarele sectoare:

- Eficiența energetică a clădirilor (646 de clădiri, în special școli, construcții sportive și birouri);
- Eficiența energetică a sistemelor de iluminat public (38 de municipii);
- Rețeaua de încălzire centrală a municipiului va fi extinsă, pentru a conecta încă 10 clădiri publice, după renovarea lor, pentru eficiențizare energetică (cinci școli, patru construcții sportive, primăria și un birou public), precum și utilizatori privați. În prezent, sistemul de încălzire centrală este alimentat cu energie termică din surse de energie regenerabilă și cogenerare de înaltă eficiență, folosind gaze naturale, iar o instalație de cogenerare foarte eficientă va fi construită pentru a alimenta rețeaua de încălzire centrală extinsă.

Investiția necesară: 60,4 milioane EUR.

Rezultate scontate: economie de energie 53.000 MWh/an.

Cogenerare de înaltă eficiență: 17.000 MWh/an.

Proiectul „Mobilitate inteligentă în Zona Metropolitană din Alba Iulia”

Proiectul „Mobilitate inteligentă în Zona Metropolitană din Alba Iulia” a fost o mare provocare pentru Societatea de Transport Public Alba Iulia, fiind pentru prima dată în România când un operator de transport public, în parteneriat cu administrația locală, a introdus transportul metropolitan.

Sistemul nostru de transport metropolitan este în prezent perfect funcțional și este primul implementat vreodată în România. STP este singura companie din România care utilizează sisteme de validare bazate pe poziția GPS a clientului în raport cu zonele tarifare.

Pentru a gestiona transportul public în zonă a fost creată Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Transport Public (AIDA-TL). Partenerii STP Alba Iulia sunt: administrațiile locale ale (consiliile locale) Alba Iulia, Ciugud, Sîntimbru, Întregalde, Galda de Jos, Cricău și Ighiu.

Transportul Metropolitan a fost introdus în Octombrie 2012. Proiectul va dura cel puțin 6 ani (durata contractului). Toate acțiunile STP Alba Iulia din perioada imediat următoare s-au axat pe creșterea calității serviciilor și succesul proiectului.

Începând cu Octombrie 2012, după implementarea sistemului de transport public local existent în Alba Iulia, la aceleași standarde de calitate și în comunele din arealul AIDA-TL, numărul călătoriilor efectuate prin transportul public metropolitan între Alba Iulia (zona tarifară 1) și comunele limitrofe (zonele tarifare 2-7) a crescut cu 43% față de media lunară a perioadei anterioare (Ianuarie – Septembrie 2012).

În cifre absolute, numărul călătoriilor suplimentare a fost de 27.300 pe lună. Calculând în funcție de zilele lucrătoare, rezultă că s-au efectuat cel puțin 1.050 de călătorii suplimentare pe zi. Este vorba despre 525 de călători unici pe zi care au intrat în Alba Iulia folosind transportul public în detrimentul autoturismului.

Dacă luăm în considerare pentru aceștia o rată medie de ocupare de 2,5 persoane/ autoturism, rezultă minim 210 autoturisme înlocuite în fiecare zi din traficul din Alba Iulia, la orele de vârf (7,30 - 8,15). Aceasta se traduce și prin 210 locuri de parcare pe zi disponibile suplimentar, față de perioada anterioară implementării transportului metropolitan.

În condițiile în care mai adăugăm și reducerea emisiilor de CO₂ din municipiu, obținem deja tabloul complet al beneficiilor unui asemenea sistem.

Principiul AIDA-TL: renunțarea la planificarea tradițională a transportului urban prin focalizare pe proiecte ample și costisitoare și

trecerea la planificarea mobilității urbane durabile prin orientarea spre îmbunătățiri eficiente și graduale.

Principalul avantaj al transportului metropolitan este reprezentat de asigurarea de servicii publice integrate de transport călători - servicii interconectate de transport într-o zonă geografică determinată cu un serviciu unic de informații, un regim unic de taxare al biletelor și un orar unic de transport.

Sistemul de transport metropolitan oferă oricărui cetățean din zonă: libertate de mișcare, condiții de călătorie la nivelul Municipiului Alba Iulia în toate comunele din zona sa de influență, ticketing unitar și un sistem tarifar avantajos.

Abonamentele și biletele de călătorie sunt valabile în zona tarifară corespunzătoare tarifului plătit și în orice zonă tarifară inferioară, în același preț și pentru un număr nelimitat de călătorii efectuate în perioada de valabilitate.

Societatea de Transport Public (STP) S.A. Alba Iulia a câștigat premiul de excelență oferit de IRU (Uniunea Internațională a Transportului Rutier) pentru cel mai bun operator de transport cu autobuze din Europa (IRU Bus

Excellence Award 2013), premiu acordat pentru investiții importante într-o flotă de vehicule confortabile și ecologice pentru persoanele cu dizabilități și pentru programul său punctual, sistemul integrat de ticketing, gradul de satisfacție al clienților și politica de informare a călătorilor.

IV. Datele de contact ale organizațiilor partenere

Municipiul Vicenza, Italia – Coordonator

DI Danilo Guarti, Comune di Vicenza, Italia
Dna Federica Fontana, Comune di Vicenza, Italia
E-mail: politichecomunitarie@comune.vicenza.it
<http://www.comune.vicenza.it>

Parteneriat:

Sogesca s.r.l, Italia
www.sogesca.it

Municipiul Padova – Italia
www.padovanet.it

Municipiul Osijek – Croația
www.osijek.hr

Municipiul Palma – Spania
www.palmademallorca.es

Municipiul Limassol – Cipru
www.limassolmunicipal.com.cy

Municipiul Arad – România
www.primaarad.ro

Municipiul Timișoara – România
www.primariatm.ro

Municipiul Alba Iulia – România
www.apulum.ro

Municipiul Salaspils – Letonia
www.salaspils.lv

Municipiul Vratsa – Bulgaria
www.vratsa.bg

Camera de Comerț și Industrie Vratsa – Bulgaria
www.cci-vratsa.org

Ekodoma – Letonia
www.ekodoma.lv

Stratagem Ltd. – Cipru
www.stratagem-ltd.com

Albea Transenergy S.L. – Spania
www.albea-transenergy.com

Cofinanțat prin Programul Energie Inteligentă Europa al Uniunii Europene

Responsabilitatea pentru conținutul acestei publicații aparține în întregime autorilor. Nu reflectă în mod necesar opinia Uniunii Europene. Nici EASME, nici Comisia Europeană nu sunt răspunzătoare pentru orice posibilă utilizare a informațiilor cuprinse în prezentul document.

